

Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2022 gemeente Eemsdelta

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta;
besluit
vast te stellen "Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2022"

Algemeen

Artikel 1. Begripsbepaling.

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Begeleiding Ambulant: begeleiding individueel
- b. Programma van Eisen: een lijst met eisen waaraan een materiële maatwerkvoorziening moet voldoen om de problemen of beperkingen voldoende te compenseren.
- c. Protocol Gebruikelijke Zorg B en PV: Protocol Gebruikelijke Zorg CIZ versie 7.1 voor begeleiding en persoonlijke verzorging
- d. Verordening: Verordening Wmo gemeente Eemsdelta 2021
- e. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- f. Wmo richtlijn indicatiestelling: Wmo richtlijn Indiciestelling hulp bij het huishouden gebaseerd op het Protocol indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging van het CIZ april 2005

Procedureregels aanvraag maatschappelijke ondersteuning

Artikel 2. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding .
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2 eerste lid van de wet op de mogelijkheid gebruik te maken van kosteloze cliëntondersteuning.

Artikel 4. Onderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2 eerste lid van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaft de cliënt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs beschikking kan krijgen.
3. Bij het onderzoek is vaststelling van de identiteit aan de hand van een identiteitsdocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht voldoende.
4. Indien de cliënt bekend is bij de gemeente, kan worden afgezien van het onderzoek zoals genoemd in het eerste, tweede en derde lid van dit artikel.
5. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2 tweede lid van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen waarin hij de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen.

Artikel 5. Gesprek

1. Het college onderzoekt, conform hetgeen is gesteld in artikel 2.3.2 van de wet, in samenspraak met de cliënt of diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
  - a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
  - b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
  - c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
  - d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorkomen dat hij een beroep moet doen op een maatwerkvoorziening;
  - e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
  - f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene (gebruikelijke) voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene (gebruikelijke) voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
  - g. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
  - h. welke bijdragen in de kosten de cliënt verschuldigd zal zijn, en
  - i. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 4, vijfde lid, aan het college heeft overhandigd, betreft het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt, danwel zijn vertegenwoordiger, over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgpprocedure en informeert de cliënt over de verwerking van zijn persoonsgegevens en vraagt voor zover nodig aanvullende toestemming.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de Wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.
5. In het onderzoek wordt, indien van toepassing, gebruik gemaakt van de bepalingen van het Protocol Gebruikelijke Zorg CIZ B en PV en de Wmo richtlijn Indicatiestelling.

Artikel 6. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek.
2. Na het gesprek verstrekt het college aan de cliënt de uitkomsten van het onderzoek.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt worden aan het verslag toegevoegd.

Artikel 7. Aanvraag

1. Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Een aanvraag wordt ingediend door middel van een aanvraagformulier.

Artikel 8. Ondersteuningsplan en budgetplan

1. Bij het aanvragen van een maatwerkvoorziening in de vorm van zorg in natura, zal, indien mogelijk en passend, een ondersteuningsplan door de zorgaanbieder worden ingediend. In dit plan staat omschreven welke activiteiten door de cliënt en welke activiteiten door de aanbieder worden verricht. Indien er geen format door de zorgaanbieder wordt gebruikt, bevat het ondersteuningsplan minimaal de volgende informatie:
  - a. het hoofddoel van de ondersteuning;
  - b. de wijze waarop dit doel behaald gaat worden, in SMART geformuleerde doelen en
  - c. de toepasselijke leefgebieden.

2. Bij het aanvragen van huishoudelijke ondersteuning kan het ingevulde protocol, zoals bedoeld in bijlage 1, als ondersteuningsplan worden beschouwd.
3. Bij het aanvragen van een maatwerkvoorzieningen in de vorm van pgb zal, indien mogelijk en passend, ook een budgetplan door de cliënt worden ingediend. In dit plan staat de arbeidsrechtelijke relatie tussen cliënt en aanbieder omschreven. Daarnaast vermeldt het plan de gemaakte tariefafspraken en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de eisen die voortvloeien uit artikel 2.3.6 lid 2 Wmo 2015. Het college stelt een format voor het budgetplan beschikbaar.

Artikel 9. Advisering, informatieplicht en medewerking aan de beoordeling

1. Het college wint een specifiek deskundig oordeel en advies in, als het onderzoek of de beoordeling van een aanvraag dit vereist;
2. Cliënt die een melding heeft gedaan of voor wie dat is gedaan dan wel een aanvraag heeft ingediend of aan wie een voorziening is toegekend, is verplicht om aan het college desgevraagd medewerking te verlenen die redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van de Wet en de verordening en deze nadere regels. Hieronder wordt in ieder geval verstaan:
  - a. het voldoen aan een oproep om op een aangegeven tijdstip en plaats te verschijnen, dan wel het college op een van te voren aangegeven moment toegang tot zijn woning te verlenen;
  - b. het meewerken aan een onderzoek door één of meer daartoe aangewezen deskundigen, daaronder zo nodig begrepen een lichamenlijk of andersoortig onderzoek om de belemmeringen te kunnen vaststellen.
3. De cliënt die een aanvraag heeft ingediend of aan wie een voorziening is toegekend, is verplicht om op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op een voorziening, dan wel op de aard, de hoogte of de duur daarvan.

Pgb
Algemeen.

Artikel 10. Het verstrekken van een Persoonsgebonden budget (pgb)

1. Een pgb wordt verstrekt, indien de pgb-beheerder naar het oordeel van het college voldoende in staat is tot een redelijke waardering van de belangen ter zake en de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit kan voeren.
3. Er sprake is van een redelijke waardering van belangen als bedoeld in het eerste lid als de pgb-beheerder:
  - a. in staat is de eigen situatie en die van de cliënt te overzien en zelf de benodigde hulp van voldoende kwaliteit in de zin van artikel 2.3.6 lid 2 onderdeel c van de Wmo 2015 kan kiezen, regelen en aansturen;
  - b. op de hoogte is van de rechten en plichten die horen bij het beheer van een pgb en daarmee om kan gaan;
  - c. in staat is de opdrachtgeverstaak op zich te nemen, zoals in ieder geval een aanbieder uitzoeken die voldoende kwaliteit kan bieden in de zin van artikel 14 van de Verordening, sollicitatiegesprekken voeren, contracten afsluiten, facturen afhandelen en het bewaken van de kwaliteit en de voortgang van de hulp.
4. Om te beoordelen of de aanvrager in staat is om de aan een pgb verbonden taken als bedoeld in het eerste lid op verantwoorde wijze uit te voeren kan de door Per Saldo opgestelde zelf- test worden gebruikt als indicatie. (<http://www.pgb.nl/test-uzelf-pgb-iets-voor-u/zelftest>)

Artikel 11. Het niet verstrekken van een pgb

1. Een pgb wordt niet verstrekt bij:
  - a. overwegende bezwaren;
  - b. als er een ernstig vermoeden is dat de pgb-beheerder problemen zal hebben met het omgaan met een pgb;
  - c. als er sprake is van spoedeisende hulp;
2. Van overwegende bezwaren of ernstig vermoeden van problemen met het omgaan met een pgb kan sprake zijn in de volgende situaties indien de pgb-beheerder:
  - a. de pgb-beheerder handelingsonbekwaam is;

- b. de pgb-beheerder als gevolg van een verstandelijke handicap of ernstige psychische problemen onvoldoende inzicht in de eigen situatie of die van de cliënt heeft;
- c. de pgb-beheerder met schuldenproblematiek of verslavingsproblematiek kampt;
- d. er door cliënt of pgb-beheerder eerder onrechtmatig gebruik is gemaakt van een pgb als bedoeld in artikel 2.3.10 van de wet;
- e. pgb-beheerder ook de pgb-uitvoerder of pgb-professional is.

Artikel 12 Uitgesloten kosten pgb

De volgende kosten zijn in ieder geval uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb:

- a. Kosten die zijn gemaakt voorafgaand aan indiening van de melding;
- b. Kosten voor bemiddeling;
- c. Kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
- d. Kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
- e. Kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering;
- f. Alle zorg en ondersteuning die onder een andere wet dan de Wmo 2015 valt;
- g. Alle zorg en ondersteuning die onder een algemene voorziening en/of algemeen gebruikelijke voorziening valt;
- h. Reiskosten tenzij hier een separate indicatie voor is afgegeven om de dagbesteding te bereiken.

Artikel 13. Ondersteuning door een pgb-uitvoerder

De cliënt kan aangeven dat hij een pgb wil inzetten om zijn mantelzorger(s) of iemand uit het sociaal netwerk te betalen. Het gaat dan om situaties waarin deze hulp de gebruikelijke (mantel-)hulp overstijgt. Hierbij geldt de voorwaarde dat de mantelzorger niet overbelast raakt.

Artikel 14. Ondersteuning door een pgb-professional.

1. Wanneer met een behulp van een pgb een pgb-professional ingezet wordt dan zijn op deze professional de professionele eisen zoals deze worden gesteld aan de Zorg in Natura contracten van de gemeente van toepassing.
3. de PGB-professional heeft geen familieband met de PGB-houder.

Artikel 15 Ondersteuning door een pgb-uitvoerder

Bij een pgb-uitvoerder acht het college de kwaliteit voldoende gewaarborgd:

- a. wanneer voldoende inzichtelijk gemaakt is dat de PGB-uitvoerder die de ondersteuning verleent voldoet aan minimale opleidingsvereisten, kwalificaties of vaardigheden om de hulp goed uit te kunnen voeren;
- b. wanneer degene die ondersteuning verleent voldoende professionele afstand heeft voor zover de inhoud van de ondersteuning dit vereist.

Artikel 16. Toepassing tarief

1. Wanneer de PGB-professional die voldoet aan de kwaliteitseisen van een PGB-professional een naaste is van de PGB-houder, is voor de bepaling welk tarief wordt toegepast, de familieband leidend en wordt het tarief voor sociaal netwerk toegekend.
2. Wanneer een PGB-professional een gezamenlijke huishouding voert met de PGB-houder, wordt het tarief voor sociaal netwerk gehanteerd.

Artikel 17. Nadere verplichtingen pgb-beheerder

1. De pgb-beheerder is verplicht om gedurende de gebruiksduur de aangeschafte voorziening voldoende te laten onderhouden en toereikend te verzekeren.
2. In geval van een elektrische vervoersvoorziening en/ of elektrische rolstoel is de pgb-beheerder verplicht een all-risk verzekering af te sluiten gedurende de gebruiksduur van het hulpmiddel.
3. Ingeval het gebruik van de voorziening welke met een persoonsgebonden budget is aangeschaft, is beëindigd en de gebruiksduur van de voorziening niet geheel is verstreken, is de pgb-beheerder

- verplicht de voorziening te retourneren dan wel de restwaarde, onder verrekening van eventueel ingebrachte eigen middelen, aan de gemeente te vergoeden.
4. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget wordt rekening gehouden met afschrijvingstermijnen die naar geldende maatschappelijke normen voor de verstrekte voorziening gebruikelijk zijn. Mocht na die tijd blijken dat de voorziening nog in goede staat verkeert, dan wordt de gebruiksduur verlengd.
  5. Voor de vaststelling van de restwaarde afschrijvingstermijnen van hulpmiddelen, wordt gebruik gemaakt van de afschrijvingstermijnen zoals deze van toepassing zijn binnen geldende overeenkomst met de gecontracteerde hulpmiddelenleverancier bij zorg in natura ten tijde van de toekenning.

Artikel 18. Pgb niet hoger dan kostprijs in natura

1. Bij het vaststellen van het toe te kennen tarief voor een pgb-professional, wordt het tarief van de pgb-professional toegekend voor zover dit niet hoger ligt dan het door het college vastgestelde tarief in het besluit maatschappelijke ondersteuning.
  - a. Voor zover het tarief hoger ligt dan het door het college vastgestelde tarief
    - i. wordt dit hogere tarief slechts toegekend wanneer de cliënt anders redelijkerwijs in het geheel geen toereikende maatwerkvoorziening in kan kopen;
    - ii. wordt het tarief toegekend dat door het college is vastgesteld waarbij de cliënt wanneer hij geen andere pgb-professional in wil huren zelf moet bijbetalen via de SVB.
  2. De hoogte van een pgb voor een verstrekking wordt bepaald op ten hoogste de kostprijs van de voorziening die de aanvrager op dat moment zou hebben ontvangen als de deze voorziening in natura zou zijn verstrekt.
    - a. Als de naturaverstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte termijn waarop de zaak technisch is afgeschreven, rekening houdend met onderhoud en verzekering;
    - b. Als de naturaverstrekking een nieuwe voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, rekening houdend met een eventueel door de gemeente te ontvangen korting en rekening houdend met onderhoud en verzekering;
    - c. De kostprijs voor onderhoud en verzekering wordt gelijkgesteld aan de tarieven die worden gehanteerd door gecontracteerde hulpmiddelenleverancier.

Artikel 19. Noodzakelijk bijkomende kosten pgb

1. Indien er sprake is van een arbeidsovereenkomst tussen pgb-beheerder en pgb-uitvoerder kan bij het vaststellen van de hoogte van een persoonsgebonden budget rekening worden gehouden met de volgende noodzakelijk bijkomende kosten bij diensten: werkgeverslasten, vakantiegeld, vakantievervanging reiskosten bij inzet sociaal netwerk (€ 0,175 per kilometer tot een maximale afstand van 25,5 kilometer enkele reis) en verlies pensioenrechten.
2. Bij het vaststellen van de hoogte van een persoonsgebonden budget kan rekening worden gehouden met de volgende noodzakelijk bijkomende kosten bij andere maatwerkvoorzieningen dan diensten: onderhoudskosten en verzekering.

Artikel 20. pgb bij ziekte pgb-uitvoerder

Loondoorbetaling bij ziekte, vervanging bij ziekte en claims is verzekerd via de Sociale Verzekerings Bank (SVB).

Artikel 21. No Show tarief (para)medische advisering

1. De inwoner kan een afspraak voor een thuisbezoek van de (para)medisch adviseur uiterlijk 24 uur van te voren annuleren of verschuiven.
2. Wanneer de cliënt niet thuis blijkt ten tijde van de afspraak, of deze binnen 24 uur voor de afspraak afzegt, kan een no-show tarief worden berekend aan de inwoner.

Maatwerkvoorzieningen

Artikel 22. Algemene bepaling

De omvang van maatwerkvoorzieningen voor diensten wordt zoveel mogelijk vastgesteld in resultaten, uren, minuten, etmalen en/of dagdelen.

Artikel 23. Huishoudelijke ondersteuning (plus)

1. Een persoon met beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen kan in aanmerking komen voor hulp bij het huishouden als hij door zijn belemmeringen, rekening houdend met de beschikbaarheid van de gebruikelijke hulp en onverplichte mantelzorg, niet of onvoldoende in staat is tot het verzorgen van het huishouden van zichzelf of van de leefeenheid waartoe hij behoort.
2. Er kan ook hulp bij het huishouden geboden worden als deze kortdurend, al dan niet in verband met het tijdelijk ontbreken van mantelzorg, noodzakelijk is.

Artikel 24. Soort, omvang en vorm van de huishoudelijke hulp

1. Hulp bij het huishouden wordt als maatwerkvoorziening verstrekt als huishoudelijke ondersteuning (HO) of huishoudelijke ondersteuning plus (HO+). Daarbij geldt dat:
  - a. HO een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen. De cliënt is in staat tot zelfregie over de planning en organisatie van de activiteiten;
  - b. HO+ een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen met inbegrip van hulp bij de organisatie van het huishouden aangezien de cliënt zelf niet in staat is regie over zijn huishouding te voeren.
2. Het college hanteert de Wmo richtlijn indicatiestelling om vast te stellen of de cliënt, niet of onvoldoende in staat is tot het verzorgen van het huishouden van zichzelf of van de leefeenheid waartoe hij behoort.

Begeleiding Individueel, Begeleiding Groep en Kortdurende Opvang.

Artikel 25. Criteria Ambulante begeleiding basis en plus

1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor ambulante begeleiding basis als:
  - a. De cliënt ondersteuning nodig heeft bij of met het oefenen met vaardigheden en handelingen, of
  - b. De cliënt ondersteuning nodig heeft inzake het aanbrengen van (dag)structuur of het voeren van regie in het dagelijks leven, of
  - c. De cliënt ondersteuning nodig heeft bij het aansturen van zijn of haar gedrag, of
  - d. Toezicht op de cliënt nodig is; en
  - e. De cliënt voldoet daarnaast niet aan de criteria voor Ambulante Begeleiding plus.
2. Een cliënt kan in aanmerking komen voor ambulante begeleiding plus als:
  - a. Aan de criteria wordt voldaan zoals staat beschreven onder lid 1 sub a tot en met d, en
  - b. Er sprake is van een onveilige situatie, crisis, een toename van probleemgedrag, en/of zorgmijding, resulterend in ernstige achteruitgang, én
  - c. Er is tijdelijk weinig tot geen regie over het eigen leven.
2. Voor verstrekking van Ambulante Begeleiding plus gelden de volgende criteria:
  - a. Een eerste indicatie wordt afgegeven voor maximaal 10 maanden,
  - b. mits voldaan wordt aan de voorwaarden, is er een verlengingsoptie mogelijk van maximaal 6 maanden
  - c. het aanleveren van een risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) door de zorgaanbieder, is een voorwaarde bij het aanvragen van een verlenging.

Artikel 26. Maatwerkvoorziening kortdurend verblijf

Een cliënt kan in aanmerking komen voor kortdurend verblijf met een maximum van 156 etmalen per jaar als:

- a. de cliënt is aangewezen op ondersteuning met permanent toezicht, en

- b. de mantelzorger door het overstijgen van het gebruikelijke, redelijkerwijs van hem te verwachten toezicht overbelast dreigt te worden.

Artikel 27. Algemene voorziening dagbesteding met beperkte ondersteuning

Het college draagt zorg voor de aanwezigheid van algemene voorzieningen met het oog op het bieden van structuur, sociale contacten alsmede het ontlasten van eventuele mantelzorgers.

Artikel 28. Maatwerkvoorziening Begeleiding Groep Belevingsgericht (plus) en Participatiegericht (plus)

1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor begeleiding groep belevingsgericht als:
  - a. de cliënt als gevolg van een beperking onvoldoende zelfredzaam is om een dagbesteding, waaronder het volgen van een opleiding of het leveren van een arbeidsprestatie, voor zichzelf of met behulp van zijn netwerk te organiseren; en/of
  - b. daarmee overbelasting van eventuele mantelzorgers wordt voorkomen.
    1. Een cliënt kan indien hij de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt, in aanmerking komen voor begeleiding groep Participatiegericht met zo mogelijk als doel de cliënt voor te bereiden op (begeleid) werk of vrijwilligerswerk als:
      - a. de cliënt ondersteuning nodig heeft inzake het aanbrengen van (dag)structuur of het voeren van regie in het dagelijks leven, en
      - b. de cliënt geen of zeer geringe loonvormende arbeidsprestatie kan leveren door het ontbreken van werkvaardigheden als gevolg van beperkingen en daaruit voortvloeiend een ondersteunings- en/of toezichtsvraag heeft, en/of
      - c. daarmee overbelasting van eventuele mantelzorgers wordt voorkomen.
  4. Een cliënt kan in aanmerking komen voor begeleiding groep belevingsgericht plus als:
    - a. aan de gestelde voorwaarden van lid 1 van dit artikel wordt voldaan; én wordt voldaan aan de voorwaarden hierna onder b. genoemd en / of de voorwaarde hierna onder c. genoemd;
    - b. De cliënt binnen de groep de mogelijkheid tot en nabijheid van extra begeleiding nodig heeft, vanwege de volgende oorzaak/oorzaken:
      1. De intensiteit van de problematiek: (langdurige) complexe, meervoudige psychiatrische en/of psychosociale (multiproblem) problematiek en/of;
      2. Waarbij sprake is van een onveilige situatie crisis, een toename van probleemgedrag, zorgmijding en/of;
      3. Als cliënt gebaat is bij meer nabijheid van de begeleider en/of een prikkelarme omgeving nodig heeft en/of veel één op één begeleiding nodig heeft binnen de groepsactiviteit. Dit laatste kan voorkomen wanneer cliënt de hulpvraag niet of slecht kan uitstellen en directe actie van de ondersteuner wordt verwacht, of
        - a. er tijdelijk geen regie is op eigen leven
  5. Een cliënt kan in aanmerking komen voor begeleiding groep participatiegericht plus als:
    - a. aan de gestelde voorwaarden van lid 2 van dit artikel wordt voldaan; en
    - b. De cliënt binnen de groep de mogelijkheid tot en nabijheid van extra begeleiding nodig heeft, vanwege de volgende oorzaak/oorzaken:
      1. De intensiteit van de problematiek: (langdurige) complexe, meervoudige psychiatrische en/of psychosociale (multiproblem) problematiek en/of;
      2. Waarbij sprake is van een onveilige situatie crisis, een toename van probleemgedrag, zorgmijding en/of;
      3. Als cliënt gebaat is bij meer nabijheid van de begeleider en/of een prikkelarme omgeving nodig heeft en/of veel één op één begeleiding nodig heeft binnen de groepsactiviteit. Dit laatste kan voorkomen wanneer cliënt de hulpvraag niet of slecht kan uitstellen en directe actie van de ondersteuner wordt verwacht, of
        - a. er tijdelijk geen regie is op eigen leven
  6. Er kan een opslag voor HBO- inzet worden geïndiceerd wanneer:
    - a. Cliënt is/wordt geïndiceerd voor Begeleiding Groep participatiegericht plus; en
    - b. Cliënt dusdanige problematiek heeft dat begeleider extra hbo-competenties nodig heeft

Vervoersvoorzieningen.

Artikel 29. Vervoersvoorziening

1. Een cliënt kan aanspraak maken op een vervoersvoorziening als hij belemmeringen ondervindt in de zelfredzaamheid, het lokaal participeren en gebruik van het openbaar vervoer of het bereiken van het openbaar vervoer niet mogelijk is.
2. De maatwerkvoorziening voor een vervoersvoorziening beperkt zich tot de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een maximum van 2500 kilometers totaal per jaar, tenzij zich een uitzonderingssituatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen.

Artikel 30. Soorten vervoersvoorzieningen

De door het college te verstrekken vervoersvoorzieningen kunnen bestaan uit:

- a. collectief vervoer;
- b. een door spierkracht voortbewogen vervoermiddel;
- c. een scootmobiel;
- d. autoaanpassingen;
- e. een pgb voor aantoonbare meerkosten voor het gebruik van een eigen auto, indien voor de belanghebbende het collectief vervoer geen adequate oplossing vormt.

Artikel 31. Collectief vervoer

1. Collectief vervoer is een maatwerkvoorziening ten behoeve van zelfredzaamheid en participatie.
2. Met het collectief vervoer kan een cliënt zich lokaal verplaatsen van deur tot deur, waarbij geldt dat, indien dit door het college beschikt is, medisch noodzakelijke persoonlijke begeleiding bij het gebruik van het collectieve vervoer gratis meereist;
3. Het college kan, indien daar in specifieke gevallen noodzaak toe bestaat, het aantal verplaatsingen maximaliseren.
4. Met het collectief vervoer kunnen pashouders reizen in een gebied van 25,5 kilometer rondom het woonadres of naar een puntbestemming. Boven deze afstand geldt het commerciële tarief van de door de gemeenten gecontracteerde vervoerder.
5. Op jaarbasis kan in beginsel maximaal 2500 kilometer worden verreden.
6. De stad Groningen en specialistische instellingen zoals bijvoorbeeld Beatrixoord en Visio te Haren vallen als puntbestemming binnen het bereik van het collectief vervoer. Ook de bestemming Ommelander Ziekenhuis geldt als puntbestemming.
7. Indien begeleiding groep en/of Kortdurend Verblijf als maatwerkvoorziening is geïndiceerd, en cliënt niet in staat is om op eigen kracht de voorziening te bereiken dan:
  - a. is bij ZIN het afhankelijk van de inschrijving van de gecontracteerde aanbieder van de dagbesteding of van het Kortdurend Verblijf of het vervoer via het gemeentelijk contract wordt georganiseerd of door de betreffende aanbieder zelf.
  - b. geldt voor pgb dat het bedrag voor vervoer gemaximeerd wordt aan de ZIN vergoeding voor een gecontracteerde aanbieder die het vervoer zelf regelt wanneer een beroep wordt gedaan op professioneel georganiseerd vervoer. Om in aanmerking te komen voor de vergoeding, dient de Pgb-houder tenminste twee offertes aan te leveren.
  - c. geldt voor het pgb dat het bedrag voor vervoer, uitgevoerd door iemand die geen pgb-professional is, gemaximeerd wordt op de vergoeding vervoer dagbesteding/dagbehandeling per etmaal.
  - d. bij pgb wordt het vervoer gemaximeerd op de dichtstbijzijnde adequate voorziening/dagbestedingslocatie voor de pgb houder. Indien de pgb houder kiest voor een locatie die verder weg is, worden de meerkosten van die kilometers niet vergoed.
  - e. geldt voor pgb dat gekozen wordt voor een dagbestedingslocatie in de gemeente Eemsdelta, Midden-Groningen, Oldambt, Groningen of Het Hogeland
  - f. mag geen gebruik worden gemaakt van de pas voor collectief vervoer zoals staat beschreven in de leden 1 tot en met 6 van dit artikel voor het vervoer van en naar deze maatwerkvoorziening

Artikel 32. Door spierkracht voortbewogen vervoermiddel

1. Een vervoersvoorziening bij een door spierkracht voortbewogen vervoermiddel kan bestaan uit:
  - a. de aanpassing van een fiets;
  - b. een voor de cliënt niet algemeen gebruikelijke fiets ;
  - c. een rolstoelfiets of handbike;

2. Een cliënt kan in aanmerking komen voor een voorziening als bedoeld in het vorige lid indien:
  - a. zijn beperking het gebruik van een gewone fiets of een aankoppelfiets onmogelijk maakt en
  - b. hij zijn vervoersbehoefte merendeels met een door spierkracht voortbewogen vervoermiddel kan invullen.
3. Voor een kind kan een vervoersvoorziening tevens bestaan uit een individueel aangepast fietszitje of fietsaanhanger als een standaard voorziening niet mogelijk is.

Artikel 33. Eigen vervoer

1. Voor zover de cliënt vanwege beperkingen geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer of van het collectief vervoer voor sociaal en/of recreatief vervoer en daardoor aangewezen is op eigen vervoer dan kan belanghebbende in aanmerking komen voor een persoonsgebonden budget. De hoogte van het pgb wordt vastgesteld tot maximaal 2500 kilometer op jaarbasis waarbij voor het tarief de kostprijs per kilometer voor vervoer in natura geldt voor zover dat hoger is dan de kostprijs van het openbaar vervoer per kilometer.
2. Dit pgb mag niet worden ingezet voor vervoer van en naar Begeleiding Groep en/of Kortdurend Verblijf.

Rolstoel

Artikel 34. Rolstoelvoorziening

1. Een cliënt kan voor een rolstoelvoorziening in aanmerking komen als die voorziening noodzakelijk is voor dagelijks zittend verplaatsen.
2. De door het college te verstrekken rolstoelvoorziening kan bestaan uit:
  - a. een handbewogen rolstoel;
  - b. een elektrische rolstoel;
  - c. een individuele aanpassingen aan de rolstoel; of
  - d. rolstoelaccessoires;
  - e. een rolstoel of vastframe handbike voor sportdoeleinden.

Artikel 35 Sportvoorziening

Een cliënt kan in aanmerking komen voor een voorziening voor sportdoeleinden indien het sporten zonder deze voorziening onmogelijk is en participatie onvoldoende op andere wijze kan worden ingevuld.

Woonvoorzieningen.

Artikel 36. Woonvoorziening

1. Een cliënt kan voor een woonvoorziening in aanmerking komen als deze voorziening noodzakelijk is voor het compenseren van de belemmeringen die worden ondervonden bij het normale gebruik van de woonruimte. Bij de aanvraag om een woonvoorziening dient de mogelijkheid tot verhuizing als oplossing te worden beoordeeld (primaat van verhuizen).
2. Een woonvoorziening wordt verstrekt in natura of in de vorm van een pgb ten behoeve van de woonruimte waar de persoon met beperking woonachtig is of zal zijn en die geschikt is om het hele jaar door bewoond te worden.
3. Woonvoorzieningen worden onder andere onderscheiden in:
  - a. verhuiskosten;
  - b. een bouwkundige of woontechnische woningaanpassing;
  - c. roerende woonvoorzieningen;
  - d. overige woonvoorzieningen.
4. Een traplift wordt beschouwd als een roerende woonvoorziening.

Artikel 37. Verhuiskosten

1. De verhuiskosten worden verstrekt indien de woonruimte voldoet aan het programma van eisen, zoals die zijn gesteld in het besluit

2. Geen vergoeding voor verhuiskosten wordt verstrekt indien :
  - a. een persoon met beperking voor het eerst zelfstandig gaat wonen;
  - b. een persoon met beperking verhuist naar een instelling voor langdurige zorg waar hij zorg ontvangt op grond van de Wet langdurige zorg
  - c. een persoon niet verhuist is naar een voor de persoon meest geschikte of eenvoudig aanpasbare woning.
  - d. Het gaat om kosten voor duurzame gebruiksgoederen en witgoed

Artikel 38. Bouwkundige of woontechnische woningaanpassing en roerende woonvoorzieningen

1. Het persoonsgebonden budget voor een woonvoorziening wordt vastgesteld als de tegenwaarde van het bedrag zoals vermeld in de door het college geaccepteerde offerte, waarbij in ieder geval 3 offertes moeten worden overhandigd.
2. In plaats van minimaal drie offertes kunnen de kosten van de noodzakelijke aanpassing(en) ook (mede) bepaald worden op basis van een door het college in te schakelen deskundige op basis van een bouwkundig advies met calculatie.
3. Het persoonsgebonden budget voor een roerende woonvoorzieningen wordt vastgesteld op basis van de geldende prijsafspraken die voortvloeien uit de aanbesteding hulpmiddelen. Het budget wordt, indien noodzakelijk, verhoogd met de kosten voor onderhoud, keuring en reparatie voor zover de voorziening geen vast onderdeel vormt van de woning.

Overige woonvoorzieningen

Artikel 39. Meldingsplicht bij verhuizing

De cliënt die een woningaanpassing heeft ontvangen is verplicht een verhuizing binnen een periode van vijftien jaar na toekenning te melden bij het college. In de toekenningsbeschikking kan van deze periode worden afgeweken waarbij de meldingstermijn niet langer dan twintig jaar mag zijn.

Intrekking besluit en terugvordering

Artikel 40. Intrekking en wijziging van een besluit tot verlening van een maatwerkvoorziening

1. In aanvulling op het bepaalde in de verordening kan het college kan een besluit geheel of gedeeltelijk intrekken of herzien als:
  - a. uit onderzoek blijkt dat de cliënt geen gebruik maakt van een aan hem verstrekte voorziening en naar alle waarschijnlijkheid de komende drie maanden ook geen gebruik zal maken van deze voorziening;

Kwaliteitseisen

Artikel 41. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Voor de producten Ambulante Begeleiding, Begeleiding groep belevingsgericht (plus), Begeleiding groep participatiegericht (plus), vervoer, Kortdurend Verblijf en Vervoer naar deze voorzieningen voor Zorg in Natura staan de kwaliteitseisen in de overeenkomst " Ambulante begeleiding/begeleiding groep tussen de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland". Deze kwaliteitseisen worden vastgelegd in het toetsingskader ZIN zoals opgesteld door de toezichthouders die zijn aangesteld door het college conform artikel 6.1 en 6.2 van de Wmo.
2. Voor de kwaliteitseisen voor pgb's wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het door het college vastgestelde toetsingskader voor kwaliteit zoals opgesteld door de toezichthouders die zijn aangesteld door het college conform artikel 6.1 en 6.2 van de Wmo.
3. De Kwaliteitseisen voor Huishoudelijke ondersteuning en hulpmiddelen zijn opgenomen in de betreffende aanbestedingsdocumenten.

Overige Bepalingen

Artikel 42. Waardering mantelzorgers.

De jaarlijkse blijk van waardering voor mantelzorgers van cliënten in de gemeente bestaat uit een kadobon ter waarde van € 25,- op voorwaarde dat de mantelzorger geregistreerd staat als mantelzorger (langer dan drie maanden en acht uur of meer per week) bij Stichting Cadanz Welzijn. De peildatum is 1 juli van het kalenderjaar waarover de uitkering plaatsvindt.

Artikel 43. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen.

Het college kan een aparte regeling in het minimabeleid voor de tegemoetkoming van meerkosten van personen met een beperking of chronische problemen instellen.

Artikel 44. Meldcode (huiselijk) geweld en kindermishandeling

1. De aanbieder, niet zijnde een aanbieder die hulpmiddelen of woningaanpassingen levert, stelt een meldcode vast waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.
2. De aanbieder bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode.

Artikel 45. Calamiteiten en geweld

1. De aanbieder doet bij de toezichthoudende ambtenaar onverwijld melding van:
  - a. iedere calamiteit die bij het verlenen van een voorziening heeft plaatsgevonden;
  - b. geweld bij de verstrekking van de voorziening.
2. Onder calamiteit wordt verstaan een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot de dood van of een ernstig schadelijk gevolg voor een patiënt of cliënt van de instelling heeft geleid.
3. Onder hulpverlener wordt verstaan iedere medewerker van een aanbieder.

Artikel 46. Betrekken ingezetenen bij beleid.

De gemeente betreft in het beleidsproces het advies van de Adviesraad Sociaal Domein. De Adviesraad Sociaal Domein kan aan het college gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.

Inwerkingtreding en citeertitel.

Artikel 47. Inwerkingtreding en citeertitel.

1. Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2022.
2. Deze regeling wordt aangehaald als: Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2022.
3. De Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2021 van de gemeente Eemsdelta worden per 1 januari 2022 ingetrokken:

Aldus vastgesteld op 7 december 2021 door het college van de gemeente Eemsdelta,

Gerard Beukema, burgemeester.

Ronald Koch, secretaris

Toelichting nadere regels Wmo 2021

Deze nadere regels maatschappelijke ondersteuning vormen een nadere uitwerking van de Verordening Wmo 2021 en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en zijn hiermee onlosmakelijk verbonden. Waar een onderdeel uit de nadere regels onbedoeld afwijkt van hetgeen geregeld is in Verdragen, jurisprudentie, Wet of verordening, dan is de betreffende bepaling onverbindend. Waar in dit document de Wmo 2015 wordt aangehaald, wordt gesproken over de Wet. Waar de Verordening Wmo 2015 wordt aangehaald, wordt gesproken over (de) Verordening.

In de Wet is het uitgangspunt dat de gemeente zorg draagt voor de maatschappelijke ondersteuning en zorg draagt voor de kwaliteit en continuïteit van voorzieningen. Wanneer een inwoner met een beperking op eigen kracht, met behulp van de inzet van sociale netwerken en het gebruik van algemene en/of voorliggende voorzieningen onvoldoende zelfredzaam is of onvoldoende kan participeren, draagt de gemeente zorg voor maatschappelijk ondersteuning in de vorm van een maatwerkvoorziening.

In deze regeling en in de toelichting wordt steeds gesproken over cliënt waarbij steeds gesproken wordt over "hem" of "zijn". Vanzelfsprekend worden hiermee niet enkel mannelijke cliënten bedoeld maar is enkel voor deze vorm gekozen vanwege de leesbaarheid van de tekst. Daar waar "hem" en "zijn" staat kan ook gelezen worden "zij" en "haar".

Artikel 1. Begripsbepalingen

Hieronder worden voor de leesbaarheid van dit document de begripsbepalingen uit de wet herhaald. Dit is informatief. Mocht de wet wijzigen, dan geldt de actueel geldende versie van de wet en niet de tekst zoals hieronder vermeld.

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- AMHK: advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling als bedoeld in artikel 4.1.1;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven.
- beschermd wonen: wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
- beroepskracht: natuurlijke persoon die in persoon beroepsmatig werkzaam is voor een aanbieder;
- burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
- CAK: het CAK, genoemd in artikel 6.1.1, eerste lid, van de Wet langdurige zorg;
- calamiteit: niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid;
- CIZ: het CIZ, genoemd in artikel 7.1.1, eerste lid, van de Wet langdurige zorg;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de Wet;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- college: college van burgemeester en wethouders;
- dossier: geheel van schriftelijk of elektronisch vastgelegde gegevens met betrekking tot een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot waaronder ook wordt begrepen de geregistreerde partner, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- geweld bij de verstrekking van een voorziening: seksueel binnendringen van het lichaam van of ontucht met een cliënt, alsmede lichamelijk en geestelijk geweld jegens een cliënt, door een beroepskracht dan wel door een andere cliënt met wie de cliënt gedurende het etmaal of een dagdeel in een accommodatie van een aanbieder verblijft;
- huiselijk geweld: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring;
- huiselijke kring: een familielid, een huisgenoot, de echtgenoot of voormalig echtgenoot of een mantelzorger;
- hulpmiddel: roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of de participatie te verminderen of weg te nemen;

- kindermishandeling: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel;
- maatschappelijke ondersteuning:
  - 1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
  - 2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
  - 3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
  - 1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
  - 2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
  - 3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- opvang: onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens, verwerking van persoonsgegevens, bestand, verantwoordelijke en bewerker: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens;
- Richtlijn 2004/38/EG: Richtlijn nr. 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PbEU L 158);
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt waarmee in ieder geval de eerste- of tweedegraadsfamilie wordt bedoeld.
- toezichthoudende ambtenaar: persoon als bedoeld in de artikelen 4.3.1, 6.1 en 6.2;
- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- vertrouwenspersoon:
  - 1° persoon die beroepsmatig of niet incidenteel als vrijwilliger personen die bij een melding aan een Veilig Thuis-organisatie betrokken zijn op hun verzoek ondersteunt bij de uitoefening van hun rechten jegens Veilig Thuis;
  - 2°. die onafhankelijk is van de Veilig Thuis-organisatie waarmee de persoon die bij een melding betrokken is, te maken heeft, en
  - 3°. voor wie een verklaring omtrent het gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens is afgegeven;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- woningaanpassing: bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Artikelen 2 tot en met 9. Procedure bepalingen

Op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder a, van de Wmo 2015 moeten gemeenten onder meer regelen op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De Wmo 2015 regelt in de artikelen 2.3.1 tot en met 2.3.5 al de nodige zaken, waar bij het opstellen van de nadere regels rekenschap van

gegeven moet worden. Een reden om een deel van deze wettelijke bepalingen het desondanks toch in het besluit op te nemen, kan gevonden worden in een meer volledig beeld te willen schetsen van het proces en de rechten en plichten van de cliënt.

Globale beschrijving werkwijze

Vanaf de melding begint de termijn van zes weken onderzoek te lopen. De gemeente maakt een afspraak voor een gesprek in het kader van het onderzoek. Dit gesprek vindt zo mogelijk plaats samen met de gemachtigde, mantelzorger en desgewenst familie, indien aanwezig. Het gesprek is tevens de start voor het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte en persoonskenmerken. Voorafgaand aan het onderzoek moet de gemeente de cliënt wijzen op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning (amendement 100) en op de mogelijkheid een persoonlijk ondersteuningsplan op te stellen. Daarvoor krijgt de cliënt 7 dagen de tijd die binnen de afhandelingstermijn van 6 weken van het onderzoek valt (amendement 70). De gemeente betreft dat plan bij het gesprek.

Mantelzorgers worden waar mogelijk bij het onderzoek betrokken. Het college krijgt de opdracht om behalve de mogelijkheden ook de grenzen aan de belastbaarheid en zijn behoefte aan ondersteuning te bepalen (artikel 2.3.2. d). (amendementen 60 en 87) Een gesprek is niet altijd nodig, bijvoorbeeld wanneer de cliënt al bekend is bij de gemeente en het een vervol(aan)vraag betreft. Denk aan een aanpassing aan een reeds geleverde rolstoel. Het registreren van de melding is in dit geval wel van belang omdat de termijn van zes plus twee weken (voor afhandeling van de aanvraag) dan gaat lopen. Van het gesprek of onderzoek wordt altijd een verslag gemaakt. Dit is onderdeel van een zorgvuldige dossiervorming en procedure. Cliënt kan tijdens het gesprek middels een aanvraag formulier een ondertekende aanvraag indienen, zodat het verslag niet als nog ondertekent hoeft te worden. Het verslag moet een weergave zijn van de uitkomsten van het onderzoek. De cliënt kan aangeven dat hij dit verslag niet wenst te ontvangen. De gemeente kan het verslag tevens opvatten als een plan waarin het arrangement van voorzieningen en afspraken is neergelegd. In dat geval zullen gemeente en cliënt het verslag beiden moeten ondertekenen. Het wetsvoorstel regelt niet hoe lang het onderzoek geldig is. Indien na het gesprek en het onderzoek blijkt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, moet de cliënt daarvoor een aanvraag indienen. Mits ondertekend, kan het verslag eventueel ook als aanvraag dienen.

Het college moet binnen twee weken op de aanvraag beslissen, wanneer de melding zes weken voor de aanvraag is gedaan. Uitstel is mogelijk, op voorwaarde dat de cliënt daarvan tijdig op de hoogte is gesteld. Een periode van twee weken is mogelijk omdat het onderzoek reeds is afgerond. Artikel 2.6.3. van de Wmo 2015 maakt het mogelijk dat het college de vaststelling van het besluit kan mandateren aan een aanbieder (amendement nr. 63)

Artikel 2 Melding

In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding registreert en onderzoekt.

Dit artikel bepaalt dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

Het eerste lid bevat regels voor de verplichte meldingsprocedure. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan.

De melding kan 'door of namens de cliënt' worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term 'hulpvraag' een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 8, tweede lid.

In het tweede lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Niet iedere melding hoeft bevestigd te worden. Een persoon kan met een bepaalde inlichting voldoende zijn geholpen, of kan worden doorverwezen indien direct blijkt dat zijn hulpvraag niet onder de Wmo valt.

Zodra uit het vooronderzoek blijkt dat de melding wel onder de Wmo valt en niet kan worden afgehandeld met een eenvoudige verwijzing, wordt de melding geregistreerd. Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken. In principe wordt een melding schriftelijk bevestigd.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 3. Clientondersteuning.

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. In artikel 1.1.1, eerste lid van de wet is in de definitie van cliëntondersteuning bepaald dat deze onafhankelijk is. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos en onafhankelijk is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit. In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis en onafhankelijke cliëntondersteuning.

Artikel 4. Onderzoek.

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het gesprek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn. Dit vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook het in samenspraak met de belanghebbende afspreken van een datum, tijd en plaats voor het gesprek. Tijdens het gesprek kunnen op basis van dit vooronderzoek ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de cliënt worden verzocht om nog een aantal stukken over te leggen.

De verplichting tot het overleggen van stukken, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, zevende lid, van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Bij de gegevensverzameling op grond van het eerste en tweede lid zullen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen moeten worden.

Op grond van het vierde lid kan worden afgezien van het vooronderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vijfde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen. Zie ook artikel 5, tweede lid van deze nadere regels. Art. 5 Gesprek.

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening, dan wel in de nadere regels, in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen. De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding "het gesprek" gebruikt maar "een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger". De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. De vorm van het onderzoek is vrij.

In het eerste lid is verder benadrukt dat het gesprek met de cliënt wordt gevoerd door deskundigen (namens het college). Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

In artikel 1 lid b is als onderwerp van gesprek 'het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning' opgenomen. Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, blz. 183) "de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal".

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betreft bij het onderzoek.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft.

Lid 3. Voorheen stond in dit artikel dat het college de cliënt om toestemming vroeg voor het verwerken van zijn persoonsgegevens. Nu in de wet al de bevoegdheid is opgenomen voor het verwerken van de essentiële persoonsgegevens, gaat het in de praktijk vaak niet meer om het vragen van toestemming

maar slechts om het informeren over de verwerking. Daarom is ervoor gekozen om de formulering van deze bepaling te wijzigen.

In enkele gevallen kan toestemming nog wel nodig zijn, wanneer het gaat om het verwerken van gegevens waarvoor nog geen wettelijke bevoegdheid is of waarvoor ondubbelzinnige toestemming nodig is. Het gaat dan bijvoorbeeld om het verwerken van gegevens omtrent de gezondheid zoals bedoeld in art. 5

In artikel 5 lid 3 staat het woord "vertegenwoordiger".

Een cliënt kan ervoor kiezen om zijn belangen te laten behartigen door een door hem aangewezen gemachtigde of vertegenwoordiger. Voor het accepteren van een gemachtigde of (informele) vertegenwoordiger of vertrouwenspersoon gelden de wettelijke bepalingen uit de Awb en de Wmo en Jeugdwet. Ook kan er sprake zijn van een wettelijk vertegenwoordiger die (een deel van) de belangen van de cliënt behartigt.

Afhankelijk van de wensen van cliënt en de omstandigheden zal het college het onderzoek (deels) af kunnen handelen via of met de vertegenwoordiger. Het college bepaalt of contact met de cliënt zelf noodzakelijk is om bijvoorbeeld de zorgvraag te kunnen onderzoeken of cliënt rechtstreeks te kunnen informeren.

Artikel 6. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet opgenomen.

Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Artikel 7. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag het besluit moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een besluit schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Wel kan een aanvrager tekenen voor toestemming in formatie bij derden op te vragen.

In het eerste lid is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 2 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een besluit in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Artikel 8. Ondersteuningsplan en budgetplan.

In zowel het format als een vormvrije aanvraag, moeten de hoofddoelen, als vermeld in het eerste lid, worden verwerkt.

Voorbeelden van hoofddoelen zijn:

- Zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen
- De financiële administratie op orde hebben
- Zelfstandig kunnen wonen
- De mantelzorger ontlasten, bv. doordat de client naar een dagbesteding gaat etc.

Het hoofddoel van de ondersteuning wordt geformuleerd in het gesprek tussen cliënt en Wmo consulent. In de wijze waarop dit gerealiseerd gaat worden, moeten concrete acties worden benoemd volgens het SMART model. Dit proces vindt plaats tussen gekozen aanbieder en cliënt.

SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden.

Specifiek: Het doel wordt concreet omschreven. Waar wordt aan gewerkt? Het specifieke kan afgeleid worden uit het hoofddoel dat is gesteld.

Meetbaar: Wanneer is het doel gehaald? Waar kan dat uit afgeleid worden?

Acceptabel: Ervaart de cliënt niet teveel druk als dit doel wordt nagestreefd? Is uitvoering van het plan met andere zaken in het leven te combineren?

Realistisch: Is het doel voor de cliënt haalbaar? Zit er uitdaging in (in het geval van activerende begeleiding) of wordt er voor gezorgd dat de cliënt het vol kan houden en eventuele verslechtering uitgesteld wordt of dragelijker is (in het geval van ondersteunende begeleiding)?

Tijdsgebonden: In het doel staat hoeveel keer per periode de actie wordt uitgevoerd en wanneer het doel bereikt moet zijn. Dit laatste kan samenhangen met de einddatum van de indicatie. Bijvoorbeeld: Elke week gaan we 1 keer met de bus naar de markt, waarbij de cliënt elke week een taak extra doet t.o.v. de week daarvoor. Na een half jaar kan hij zelfstandig met de bus.

In het derde lid gaat het om een document waaruit blijkt wat de arbeidsrelatie is en welke vergoeding c.q. loon de ingehuurde aanbieder krijgt.

Lid 3: zie voor een verdere toelichting artikel 10 van deze nadere regeling

Artikel 9. Advisering, informatieplicht en medewerking aan de beoordeling

Het is goed denkbaar dat het proces van hulpvraag tot beslissing mogelijk is zonder externe advisering. Soms is de ondersteuningsvraag en de voorziening die daarvoor is aangewezen voldoende duidelijk. Het college kan in andere gevallen advies inwinnen indien dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is. Als dat de enige mogelijkheid is om een zorgvuldig onderzoek naar de aanvraag te doen, is het verplicht. Het college hecht aan het belang van een onafhankelijke advisering, zodat voorkomen wordt dat het aanbod van de instelling bepalend wordt voor het advies. Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.2. zevende lid in samenhang met artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. Daarnaast heeft cliënt een inlichtingenplicht. Dit houdt in dat cliënt aan het college zowel gevraagd alle relevante informatie moet melden aan het college, maar ook uit eigen beweging aan het college alle relevante informatie moet melden (actieve informatieplicht). De informatieplicht heeft onder meer betrekking op de gezondheidssituatie, werk, het inkomen of een verhuizing. Indien de situatie is veranderd kan dit invloed hebben op de verstrekte voorziening. In de toekenningbesluit staat de informatieplicht uitdrukkelijk opgenomen.

Pgb.

Artikel 10. Het verstrekken van een Persoonsgebonden budget (pgb)

-

Artikel 11 Het niet verstrekken van een Persoonsgebonden budget.

Dit artikel geeft aan in welke gevallen er sprake is van bezwaren van overwegende aard, die reden zijn om geen persoonsgebonden budget te verstrekken. Bij de volgende drie situaties zijn deze overwegende bezwaren in ieder geval aan de orde.

a. Indien een indicatie is afgegeven voor collectief vervoer kan in plaats hiervan geen persoonsgebonden budget worden verstrekt. Het overwegende bezwaar is dat als de mensen de keuze hebben tussen collectief vervoer en persoonsgebonden budget het draagvlak onder het collectief vervoer zodanig zal verminderen dat dit niet in de huidige vorm kan blijven voortbestaan. Dit zou de instandhouding van het vervoersysteem in gevaar kunnen brengen en de vervoersvoorziening voor de gemeente onnodig kostbaar, zo niet onbetaalbaar, maken. Alleen wanneer niet deelgenomen kan worden aan het collectief vervoer kan een individuele aanvullende vervoersvoorziening worden verstrekt, zoals een pgb.

b. Bijvoorbeeld mensen in een ernstige schuldsituatie of verslavingsproblematiek zonder hulp van een vertegenwoordiger als bedoeld in artikel 1 van de wet of wanneer deze hulp niet nog beschikbaar komt.

c. Bij spoedeisende hulp moet een voorziening zo spoedig mogelijk worden ingezet; de spoedeisendheid verhoudt zich niet met het noodzakelijke onderzoek of een pgb kan worden verstrekt. Hier is in elk geval sprake van wanneer op grond van artikel 2.3.3 van de wet een voorziening al wordt toegekend vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek en de aanvraag.

In de leden 2 en 3 wordt verder toegelicht op basis waarvan mede beoordeeld wordt of de cliënt of de pgb-beheerder in staat is tot een redelijke waardering van de belangen van zichzelf of de cliënt.

Artikel 12 Uitgesloten kosten pgb

Er zijn een aantal kostenposten uitgesloten van het pgb. Een aantal van deze posten zijn door de wetgever in de memorie van toelichting reeds uitgesloten. Van de overige kosten posten is het college van mening dat deze niet voor een pgb vergoeding in aanmerking komen omdat zij niet binnen het wettelijk kader van de Wmo vallen, zorg in natura aanbieders deze vergoeding ook niet ontvangen of bij ondernemersrisico's vallen of reeds verdisconteerd zijn in de hoogte van het pgb.

Artikel 13. Ondersteuning door een pgb-uitvoerder

in die situaties waarin geen sprake is van (dreigende) overbelasting biedt het college de mogelijkheid een pgb in te zetten waardoor hulp binnen het sociaal netwerk wordt ingekocht.

Artikel 14. Ondersteuning door een pgb-professional.

Met familieband wordt bedoeld zowel de bloedverwantschap als aanverwantschap in alle graden en/of personen die een gezamenlijk een huishouding voeren, zoals bijvoorbeeld bij samenwonende personen en die niet-gehuwd zijn of niet geregistreerd zijn als partners.

Naast de genoemde kwaliteitseisen, adviseert het college dat de PGB-professional tenminste onder andere een aansprakelijkheidsverzekering heeft afgesloten; Hiermee hopen we inwoners een verhaalsmogelijkheid te bieden en professionals te beschermen tegen dergelijke claims.

Niet elke pgb-uitvoerder hoeft een pgb-professional te zijn. Wanneer de pgb-uitvoerder geen pgb-professional is, gelden niet de eisen zoals toegelicht in dit artikel. Wel moet inzichtelijk zijn dat de kwaliteit voldoende wordt gewaarborgd. Daarbij kan een pgb-uitvoerder ook beschikken over de vereiste vaardigheden op grond van ervaring in de praktijk.

Artikel 16 . Toepassing tarief

Met dit artikel heeft het college getracht te voorkomen dat een professioneel pgb tarief wordt ingezet in sociale netwerken waarbinnen pgb zorg wordt geleverd.

Met familieband wordt bedoeld zowel de bloedverwantschap als aanverwantschap in alle graden en/of personen die een gezamenlijk een huishouding voeren, zoals bijvoorbeeld bij samenwonende personen en die niet-gehuwd zijn of niet geregistreerd zijn als partners.

Artikel 17 Nadere verplichtingen pgb-houder.

Verplichtingen zijn ook de voorwaarden die SVB stelt aan de budgethouder van toepassing in verband met de invoering van het trekkingsrecht voor pgb.

Artikel 18. Pgb niet hoger dan kostprijs in natura

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.).

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod.

Een pgb is gemiddeld genomen goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Indien de belanghebbende bij een instelling of zzp-er diensten wil inkopen met een pgb dan geldt dat het pgb tarief het laagste percentage bedraagt van de bandbreedte van het van toepassing zijnde ZIN-tarief zoals opgenomen in de verordening. Hierbij moet worden opgemerkt dat de belanghebbende hiermee, conform vigerende jurisprudentie, wel gelijkwaardige en kwalitatief goede zorg moet kunnen inkopen. Het feitelijke percentage kan hierdoor binnen de bandbreedte van het geldende ZIN-tarief variëren.

Zie ook artikel 6 lid 1 en artikel 7 van de Verordening.

Art 19 noodzakelijk bijkomende kosten pgb

In dit artikel wordt uitgelegd welke kosten in het pgb worden meegenomen. Dit betekent dat de cliënt die een pgb aanvraagt, in het opvragen van offertes of bij prijsafspraken met dienstverleners in ieder geval rekening houdt met deze kostencomponenten.

Art 20 pgb bij ziekte pgb uitvoerder

Dit betreft een informatieve bepaling. De loondoorbetaling bij ziekte en verzekeringen voor aansprakelijkheid en rechtsbijstand is geregeld via de SVB. De vervanging tijdens ziekte is een verantwoordelijkheid van de klant zelf, hij/zij maakt zelf afspraken met de vervangende hulp.

Op de website van de SVB staat meer informatie over beide onderwerpen:

Vergoeding loondoorbetaling bij ziekte

https://www.svb.nl/int/nl/pgb/u_en_uw_zorgverlener/uw_zorgverlener_is_ziek_of_zwanger/uw_zorgverlener_is_ziek/

Verzekeringen schade en rechtsbijstand

https://www.svb.nl/int/nl/pgb/u_en_uw_zorgverlener/wat_als_uw_zorgverlener_schade_oploopt_of_veroorzaakt/

Artikel 21. No Show tarief (para)medische advisering

Spreekt voor zich.

Artikel 22. Algemene bepaling

Uit de jurisprudentie blijkt dat een maatwerkvoorziening zo concreet mogelijk moet worden toegekend. Deze bepaling is daar een uitwerking van.

Artikelen over maatwerkvoorzieningen.

Niet alle artikelen zullen worden toegelicht.

Artikel 25 Criteria Ambulante begeleiding basis en plus

Lid 2b. Met ernstige achteruitgang wordt bedoeld: Aantoonbare achteruitgang ten opzichte van een eerder niveau van functioneren die grote invloed heeft op de emotieregulatie, cognitieve functies en/of het gedrag.

Lid 3 b en c: Voorwaarden om de termijn van 10 maanden te kunnen verlengen:

- Wanneer er verlenging wordt aangevraagd, zal er binnen 7 maanden na startdatum een RI&E moeten hebben plaats gevonden tussen de zorgaanbieder en de cliënt. Op deze manier zijn de risico's en gevaren op systematische wijze in kaart gebracht en kan er een beoordeling plaatsvinden in hoeverre de huidige risico's zijn beheerst. Indien een verlengde indicatie van toepassing is, wordt ingezet op stabiliteit creëren, afschalen of juist opschalen. Deze inschatting kan gemaakt worden aan de hand van de uitkomsten van de RI&E;

- Onderbouwing vanuit de zorgaanbieder en cliënt waaruit blijkt dat er nog steeds sprake is van: een onveilige situatie of crisis waardoor er nog steeds sprake is van ernstige achteruitgang. Ook moet er nog steeds sprake zijn van weinig tot geen regie over het eigen leven;

- Uitleg waarom afschalen niet gelukt is en/of de risico's benoemen wanneer er ingezet gaat worden op afschalen van de ambulante begeleiding;

- Wanneer blijkt dat een inwoner ondersteuning vanuit de Zvw, Wlz of Beschermd Wonen vanuit de Wmo nodig heeft, wordt verwacht van de inwoner dat hij of zij hiervoor een aanvraag doet bij de betreffende instantie/indicatieorgaan. Het motiveren van de cliënt richting ondersteuning vanuit de Zvw, Wlz of Beschermd Wonen kan wel onder Ambulante Begeleiding basis vallen. Indien er sprake is van behandeling vanuit de Zvw of Wlz, beoordeelt de Wmo consulent of het noodzakelijk is dat er naast behandeling ook Ambulante Begeleiding ingezet dient te worden. De begeleiding geldt dan als aanvulling op de behandeling vanuit de Zvw, om datgene wat tijdens de behandeling wordt geleerd toe te kunnen passen in het dagelijks leven en een inwoner op deze manier eerder in een stabiele situatie terecht kan komen.

In een zeer uitzonderlijke situatie kan een Wmo consulent beslissen om de tweede indicatie te verlengen met een derde termijn. Een Wmo consulent kan hiertoe beslissen in een zeer specifiek geval en bepaalt ook de duur van deze indicatie.

Artikel 26 Kortdurend verblijf

In het artikel over kortdurend verblijf wordt verwezen naar (dreigende) overbelasting door de mantelzorger. Er kan ook sprake zijn van (dreigende) overbelasting van de pgb-uitvoerder (in het sociaal netwerk) waarbij vanzelfsprekend eerst gekeken wordt naar inzet van een andere pgb-uitvoerder of pgb-professionaal.

Artikel 28. Maatwerkvoorziening Begeleiding Groep Belevingsgericht (plus) en Participatiegericht (Plus)

Deze maatwerkvoorziening bestaat uit vier producten:

1. begeleiding groep belevingsgericht lid 1; en

2. begeleiding groep participatiegericht lid 2.

De voorwaarden om voor deze producten in aanmerking te komen, staan in de leden 1 en 2.

Er zijn ook nog twee producten waarvoor aanvullende voorwaarden gelden (bovenop de producten van lid 1 en 2). Dat zijn:

3. begeleiding groep belevingsgericht plus (lid 3),

4. begeleiding groep participatiegericht plus (lid 4),

Lid 5: HBO opslag:

De HBO opslag geldt alleen voor het product begeleiding groep participatiegericht plus waarbij ook aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan zoals gesteld in lid 4 van dit artikel. Daarbij gelden nog aanvullende voorwaarden:

• Cliënt heeft dusdanige problematiek dat begeleider extra hbo-competenties nodig heeft bijvoorbeeld op het gebied van:

o Veiligheid waarborgen cliënt en/of anderen in de groep op basis van complexiteit van begeleidingsvraag en cliëntproblematiek;

o Bewaken en in de hand houden van groepsdynamiek op basis van complexiteit van begeleidingsvraag en cliëntproblematiek'

o In staat zijn om zelfstandig afwijkend en verstoring gedrag direct bij te sturen en om te buigen. Negatief gedrag direct kunnen ombuigen richting positief gedrag door middel van inzicht geven en oefenen met vaardigheden om ander gedrag aan te leren en/of anders te handelen in situaties.

Artikel 29: Vervoersvoorziening

Een vervoersvoorziening of een combinatie van voorzieningen moet de mogelijkheid bieden om op jaarbasis maximaal 1500-2000 kilometer af te leggen. In de gemeente is de bovengrens, gelet op het landelijke karakter van het gebied, gesteld op 2500 km. Van deze begrenzing kan (tijdelijk) worden af-

geweken indien er sprake is van een meer omvangrijke vervoersbehoefte als gevolg van bijvoorbeeld bezoek aan een partner in terminaal ziek stadium.

Er zijn situaties bekend waarbij het collectief vervoer dagelijks zeer frequent wordt gebruikt. Dit intensieve vervoer is moeilijk planbaar en zeer kostbaar voor alle betrokken partijen. In voorkomende gevallen kan het dan ook nodig zijn om een gebruiker te maximeren in zijn dagelijkse vervoersfrequentie. Dit middel kan alleen toegepast worden indien duidelijk is dat de vervoersbehoefte beter planbaar is en het aannemelijk is dat er geen directe noodzaak bestaat voor de zeer frequente ritten.

Bij de vaststelling van de omvang van de vervoersbehoefte dient rekening te worden gehouden met de voorzieningen die belanghebbende zelf kan treffen ter voorziening in zijn vervoersbehoefte en in hoeverre ten dele gebruik kan worden gemaakt van voorliggende voorzieningen als het reguliere OV.

Artikel 30. Soorten vervoersvoorzieningen.

Onder b. De term 'door spierkracht voortbewogen vervoermiddelen' moet niet te letterlijk worden opgevat. Zo kan hieronder bijvoorbeeld ook een driewiel fiets met hulpmotor vallen.

Onder e. Bij meerkosten gaat het om de extra kosten die toe te wijzen zijn aan ziekte of handicap. Bij vervoer gelden de kosten van het OV als algemeen gebruikelijk en kunnen alleen meerkosten boven dit bedrag worden toegekend. Zie ook artikel 33.

Waar de richtlijnen van het NIBUD toegepast kunnen worden, wordt dit gedaan.

Artikel 31. Collectief Vervoer

Een puntbestemming is een bestemming die niet binnen de zones van het collectief vervoer Wmo valt, maar wel als zodanig wordt aangemerkt. In de praktijk mag een puntbestemming dus verder weg liggen dan de maximale 25,5 kilometer, waarbij voor de gehele afstand het Wmo-tarief geldt. Wanneer niet gereisd wordt naar een puntbestemming betaalt de inwoner boven de 25,5 kilometer het commerciële tarief van de vervoerder.

Het collectief vervoer in ZIN wordt geprefereerd boven het verstreken van een Pgb. De gemeente respecteert de keuzevrijheid, maar als uitgangspunt wordt ZIN geïndiceerd.

Bij lid 5: De toekenning is per kalenderjaar (van 1 januari tot en met 31 december van een jaar)

Bij lid 7b: dit bedrag is gebaseerd op NIBUD cijfers voor de kosten van een auto per maand voor de middenklasse, afgerond naar beneden zoals afgesproken met Zorg in Natura aanbieders die het vervoer naar de dagbesteding zelf regelen. Daarmee zijn de vaste en variabele kosten berekend. Dit tarief is de basis voor professioneel georganiseerd vervoer inclusief reistijd. Er worden twee offertes gevraagd zodat de goedkoopste adequate oplossing kan worden geselecteerd.

Lid 7c: dit bedrag is gebaseerd op de tarieven die de NZA hanteert voor vervoer naar dagbesteding en respijtzorg in 2021

7 d en e: eventuele extra kilometers bij een dagbesteding in een niet-genoemde gemeente, of wanneer een adequaat alternatief dat dichtbij het woonadres van de cliënt is, komen voor rekening van de cliënt. Ook bij Zorg in Natura wordt ingezet op ondersteuning dichtbij het ingeschreven (woon)adres van de inwoner waarbij het uitgangspunt geldt van ondersteuning in de eigen gemeente of aangrenzende gemeente

Artikel 32. Door spierkracht voortbewogen vervoermiddel

Een groot deel van de door spierkracht voortbewogen vervoersmiddelen zijn algemeen gebruikelijk en door personen met een beperking te gebruiken. Zo zijn onder andere de tandemmet, de spartamet, de snorfiets, de fiets met trapondersteuning en de fiets met lage instap algemeen gebruikelijk.

Artikel 33. Eigen vervoer

In het tweede lid van dit artikel staat dat een pgb voor eigen vervoer niet mag worden ingezet voor een maatwerkvoorziening dagbesteding groep basis en speciaal. De reden daarvoor is dat wanneer vervoer daarvoor vereist is, het vervoer geïndiceerd zal worden bij die voorziening.

Artikel 34. Rolstoelvoorziening.

Geen rolstoel wordt verstrekt als krukken, een rollator, of andere hulpmiddelen in voldoende mate een oplossing bieden voor het dagelijkse verplaatsingsprobleem. Bij de verstrekking van een rolstoel wordt onder meer rekening gehouden met de verplaatsingsbehoefte en de fysieke mogelijkheden van de persoon.

Artikel 35 Sportvoorziening

In dit artikel wordt specifiek gesproken over een voorziening voor sportdoeleinden. In zijn algemeenheid geldt dat een maatwerkvoorziening voor sportdoeleinden kan worden toegekend indien het sporten zonder deze voorziening onmogelijk is en participatie onvoldoende op andere wijze kan worden ingevuld. Altijd, maar in het bijzonder bij het onderzoek naar de noodzaak van een sportvoorziening moet ook worden onderzocht in hoeverre een cliënt een toe te kennen voorziening vermoedelijk zal (blijven) gebruiken. Voorkomen dient te worden dat een sportvoorziening na één of enkele keren niet meer wordt gebruikt en cliënt dan niet meer ten aanzien van zijn participatie wordt gecompenseerd. Om dit te onderzoeken kan bijvoorbeeld gekeken worden naar of en hoe lang een cliënt al lid is van een sportvereniging.

Artikel 36. Woonvoorziening.

Bij problemen in en rond de woning gaan we behoudens uitzonderingen uit van het voeren van een huishouding in een zelfstandige woonruimte. Onder zelfstandige woonruimte wordt verstaan een

woonruimte met eigen (afsluitbare) voordeur en huisnummer, een eigen badkamer en eigen kookgelegenheid.

Bij een aanvraag voor een woonvoorziening wordt ook beoordeeld of verhuizing naar een andere woning een oplossing kan bieden. Het eerste lid geeft het zogenaamde primaat van verhuizen weer. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat de persoon in aanvaardbare mate moet worden gecompenseerd. Bij de beoordeling van het primaat van verhuizen wordt rekening gehouden met alle individuele omstandigheden. Bij de afweging wordt onder meer betrokken de woonomgeving, de financiële gevolgen van de verhuizing, sociale omstandigheden, bereikbaarheid van voorzieningen, mantelzorgers en de beschikbaarheid van een andere woning. Ook moet duidelijk zijn dat de beperkingen door een verhuizing kunnen worden gecompenseerd binnen een medisch verantwoorde termijn. Dat houdt dus in dat het college zicht moet hebben op de woningvoorraad en de mogelijkheid om te verhuizen naar een geschikte aangepaste of goedkoper aan te passen woning.

Wanneer een verhuizing voor het realiseren van een woningaanpassing samenvalt met een verhuizing in het kader van de versterking of van een renovatie door een verhuurder, zijn de regeling die daarvoor gelden voorliggend op het bepaalde in deze regeling.

Artikel 37. Verhuiskosten.

Indien er een medische noodzaak is om te verhuizen wordt in het besluit een programma van eisen toegevoegd waaraan de nieuwe woning dient te voldoen. Hiermee wordt voorkomen dat verhuisd wordt naar een ongeschikte woning. Dit artikel gaat over verhuiskosten naar een permanent te bewonen woning.

Artikel 38. Bouwkundige of woontechnische woningaanpassing en roerende woonvoorzieningen

In principe worden de kosten van een woningaanpassing bepaald aan de hand van drie offertes waarbij de goedkoopste leidend is om de hoogte van het pgb vast te stellen. In de praktijk blijkt echter dat de offertes niet altijd (goed) gesplitst kunnen worden tussen noodzakelijke woningaanpassingen en aanvullende woonwensen van de cliënt.

Voor woningaanpassingen in natura wordt nu soms een extern adviesbureau ingeschakeld dat een bouwkundig overzicht maakt van de noodzakelijke aanpassingen. Daarbij kan ook aangegeven worden wat de kosten zijn om deze aanpassingen te realiseren op basis van reële marktprijzen. In de praktijk blijkt deze calculatie ook overeen te stemmen met de offertes van de aanbieders voor zorg in natura die via het inkoopbeleid worden geselecteerd. Wanneer het voorkwam dat de geselecteerde aanbieders veel afweken van de calculatie, werd in gesprek gegaan. Daarbij is gebleken dat de offertes op basis van reële marktprijzen naar beneden konden worden bijgesteld en voor een bedrag passend bij de calculatie konden worden gerealiseerd. Het college is daardoor van mening dat de calculatie een reëel beeld geeft van de kosten voor de noodzakelijke aanpassingen.

Nu het in de praktijk regelmatig voorkomt dat cliënten niet alleen de noodzakelijke woningaanpassingen willen laten realiseren maar deze aanpassingen graag willen combineren met woonwensen, is niet altijd goed te herleiden welke kosten waarop betrekking hebben. In zo'n situatie is een programma van eisen bijvoorbeeld door een architect al verwerkt in een volledige aanpassing inclusief woonwensen. De offertes zijn dan uitgebracht voor de gehele aanpassing waarbij de posten niet altijd (goed) splitsbaar zijn. In zo'n situatie kan in overleg met de cliënt gekozen worden om de kosten van de noodzakelijke aanpassingen (en dus de hoogte van het te verstrekken pgb) vast te laten stellen op basis van een door een extern adviesbureau opgemaakte calculatie.

Artikel 39 Meldingsplicht bij verhuizing

Met dit artikel wordt beoogd om kapitaalvernietiging te voorkomen. Bij de toekenning van een woonvoorziening wordt vanzelfsprekend geïnventariseerd of een cliënt verhuisplannen heeft. Een woningaanpassing wordt in principe alleen voor een lange termijn gerealiseerd. Dit heeft vanzelfsprekend te maken met de kosten maar kan ook samenhangen met de impact die een aanpassing heeft op het leven van een cliënt afgewogen tegen het resultaat van de aanpassing en hoe lang een cliënt daar vermoedelijk gebruik van kan maken.

Wanneer een woonvoorziening is gerealiseerd, kunnen er omstandigheden ontstaan waardoor een cliënt toch binnen afzienbare tijd moet verhuizen. Een cliënt is verplicht dit te melden zodat gekeken kan worden of de voorzieningen wellicht mee kunnen verhuizen naar een nieuwe woning (in een andere gemeente). Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en kan een cliënt zo optimaal mogelijk gebruik maken van eventuele aanpassingen die zijn afgestemd op de behoeften van een cliënt.

Mocht een cliënt verhuizen waarbij dit al bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn ten tijde van de toekenning en de cliënt dat toen heeft niet heeft gemeld, dan kan gekeken worden of een deel van de kosten teruggevorderd kan worden van de cliënt. Uitgangspunt van de meldplicht is echter het zo optimaal mogelijk benutten van reeds aangebrachte en aangeschafte maatwerkvoorzieningen.

In dit artikel is een termijn van vijftien jaar opgenomen; afhankelijk van de aard van de woonvoorziening kan ook een kortere termijn worden afgesproken in de beschikking. De termijn kan echter niet langer zijn dan twintig jaar. Wanneer op een later moment een nieuwe voorziening wordt toegekend of wanneer een voorziening wordt vervangen, begint de termijn opnieuw.

Artikel 41 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

De kwaliteitseisen voor het pgb worden eerst aan het toetsingskader Zorg in Natura gelinkt zoals opgesteld door de toezichthouders in de gemeente Eemsdelta. Wanneer het toetsingskader pgb zoals opge-

steld door de toezichthouders door de colleges is vastgesteld, krijgt dit document voorrang op het ZIN document.

Artikel 45 Calamiteiten en geweld.

Deze procedure staat los van eigen meldingsverplichting van aanbieder (aan college en/of contractmanagement of derden zoals de inspectie).

Bijlage 1 Wmo-richtlijn indicatiestelling hulp bij het huishouden gebaseerd op het Protocol indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging van het CIZ, april 2005

1. Hulp bij het huishouden

1.1. Beschrijving hulp bij het huishouden

Wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden kan hulp bij het huishouden als voorziening worden ingezet. Dit kan gedeeltelijke of volledige overname zijn van huishoudelijke taken. Indien van toepassing ook de verzorging van gezonde, jonge gezinsgenoten bij uitval van ouders en/of verzorgers. Oorzaken van dit (dreigende) disfunctioneren zijn een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem. Resultaat is dat de burger en zijn eventuele gezinsgenoten, beschikken over een schoon en leefbaar huis. Hulp bij het huishouden richt zich op de volgende onderdelen:

- o Boodschappen doen voor het dagelijkse leven
- o Broodmaaltijd bereiden
- o Warme maaltijd bereiden
- o Licht huishoudelijk werk
- o Zwaar huishoudelijk werk
- o Wasverzorging
- o Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen
- o Dagelijkse organisatie van het huishouden
- o Advies, instructie en voorlichting gericht op het huishouden. Alleen als er sprake is van hulp bij ontregelende huishouding in verband met psychische stoornissen.

1.2. Vorm

Hulp bij het huishouden kan in diverse vormen worden geboden:

1. Algemene voorziening voor (kortdurende) hulp in het huishouden
2. Hulp bij het huishouden in natura
3. Persoonsgebonden budget voor hulp in het huishouden (PGB)

Ad 1. Algemene voorziening voor (kortdurende) hulp in het huishouden

Hieronder wordt verstaan: 'Een voorziening die geleverd wordt zonder uitgebreide aanvraagprocedure, zonder beschikking'. Deze algemene voorziening leent zich dus uitsluitend voor kortdurende, volstrekt heldere situaties zoals bijvoorbeeld na een ziekenhuisopname (indien geen sprake van gebruikelijk zorg). Een algemene voorziening is bijvoorbeeld een ramenwasservice.

Ad 2. Hulp bij het huishouden in natura

In tegenstelling tot bovenstaande wordt er wel onderzoek verricht en een beschikking afgegeven. Als de cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden en kiest voor een voorziening in natura, zorgt de gemeente dat die hulp wordt geleverd door een gecontracteerde aanbieder. De beoordeling voor hulp bij het huishouden in natura of in een persoonsgebonden budget is volledig gelijk. Het verschil zit hem uitsluitend in de wijze waarop de hulp wordt gefinancierd.

Ad 3. Hulp bij het huishouden in de vorm van een persoonsgebonden budget

Hierbij kan de cliënt zelf hulp bij het huishouden inkopen. Hierdoor ontstaat er een werkgever-werknemer relatie, waarbij de werkgever (lees: de cliënt) bepaalt wat, waar en wanneer dit dient te gebeuren. De cliënt dient zelf de administratie bij te houden.

1.3 Omvang

Bij de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden worden tijdsnormeringen gebruikt. De omvang van de huishoudelijke ondersteuning wordt aan de hand van normtijden in kaart gebracht. De tijdsnormeringen zijn indicatief. Er dienen altijd individuele afwegingen gemaakt te worden, het betreft immers maatwerk.

2. Beoordeling

Voor het verstrekken van hulp bij het huishouden worden de volgende zaken onderzocht:

1. Aantoonbare beperkingen

Is er sprake van aantoonbare beperkingen op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem? Vaststelling vindt plaats op objectieve wijze en kan ondersteund worden door een medische beoordeling. Voor bepaalde aandoeningen waarbij behandelmogelijkheden zijn, kan de inzet van hulp bij het huishouden anti-revaliderend werken. Dit moet worden vastgesteld door een medisch adviseur. Hulp bij het huishouden kan in sommige gevallen wel ingezet worden ter ondersteuning van een behandeling en/of revalidatie.

2. Eigen oplossingen

Zijn er mogelijkheden van de cliënt om met eigen oplossingen zijn probleem op te lossen? Dit wordt vastgelegd in de rapportage. Allereerst komt gebruikelijke zorg aan de orde, dan inzet van mantelzorg en daarna voorliggende voorzieningen.

3. Voorliggend op een maatwerkvoorziening

Als er sprake is van voorliggende oplossingen, is er geen recht op een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo. Voorbeelden zijn:

Inzet van (technische) hulpmiddelen

Zoals een afwasmachine, aangepast bestek, het plaatsen van een verhoging voor een wasmachine, een droger en woningsanering en dergelijke. Als een (technische) hulpmiddel niet aanwezig is of gerealiseerd kan worden, maar wel een adequate oplossing biedt, heeft dit de voorkeur boven het inzetten van hulp. Hierbij wordt geen rekening gehouden met persoonlijke opvattingen over de inzet van deze hulpmiddelen. Als een cliënt aangeeft niet over financiële middelen te beschikken, dan kan zo nodig verwezen worden naar de bijzondere bijstand.

4. Inzet van algemeen gebruikelijke voorzieningen

Dergelijke voorzieningen moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- niet speciaal bedoeld voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, en
- gewoon in een normale winkel te koop en niet speciaal in revalidatievakhandel of soortgelijke winkels, en
- qua prijs niet (aanzienlijk) duurder dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

De Centrale Raad van Beroep heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een voorziening die (nog lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap, onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering gemaakt moet worden.

Inzet van algemene voorzieningen

Dit zijn voorziening die niet bedoeld zijn voor iedereen, maar meestal zijn opgezet voor een bepaalde groep burgers, zodat die op een eenvoudige wijze – zonder een aanvraagprocedure – zijn te verkrijgen of te gebruiken.

Voorbeelden zijn:

- dagrecreatie voor ouderen
- sociale alarmering
- boodschappenbus, maaltijdservice en het eetcafé
- klussendiensten
- (- ramen)wasservice
- rolstoelpools en scootmobielpools voor incidentele situaties
- kinderopvang in al zijn verschijningsvormen
- kortdurende huishoudelijke hulp

Een algemene voorziening is geen maatwerkvoorziening. Voor een algemene voorziening kan soms wel een eigen bijdrage worden gevraagd.

Inzet van voorzieningen uit andere wet- en regelgeving

Het gaat hier om een grote diversiteit aan algemene en specifieke wettelijke regelingen, waarbij de afbakening ten opzichte van de Wmo niet altijd ven scherp is geregeld. Zoals: Wet op primair onderwijs, Wet op voortgezet onderwijs, Wet langdurige zorg, Zorgverzekeringswet, Jeugdwet, Participatiewet en de Wet kinderopvang. Als het inkomen een probleem vormt, kan een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand.

5. Compensatieverplichting Wmo

Door het bepalen van de over te nemen activiteiten en hun normtijden, wordt de omvang van de hulp vastgesteld (zie hoofdstuk 4)

3. Gebruikelijke hulp

3.1. Definities

Gebruikelijke hulp wil zeggen dat als de hulpvrager huisgenoten heeft die het huishoudelijk werk over kunnen nemen, zij verondersteld worden dit door een herverdeling van taken te doen. Dit principe is gebaseerd op de achterliggende gedachte dat een huishouden in gezamenlijkheid verantwoordelijk is voor het huishoudelijke werk. Dat betekent dat als degene die gewend is het huishoudelijk werk te doen hiertoe niet meer in staat is, andere leden van het huishouden dit overnemen.

Dit principe heeft een verplichtend karakter en betreft alle huisgenoten ouder dan 18 jaar. Vanaf 18 jaar wordt men verondersteld in verband met studie op kamers te kunnen wonen en een eenpersoonshuishouden te kunnen draaien. Vanaf 23 jaar wordt verondersteld een volledig huishouden te kunnen draaien. Onder 18 jaar wordt men verondersteld te helpen bij het huishouden, zoals afwassen, bed opmaken, eigen kamer opruimen, eigen speelgoed/troep opruimen, of de hond uitlaten (afgestemd op de leeftijd, zie verderop). Ook met deze activiteiten wordt rekening gehouden bij de afweging. Er zal altijd worden beoordeeld of er geen sprake is van onredelijkheid en onbillijkheid om schrijnende situaties te voorkomen.

Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon met wie de cliënt samen een gemeenschappelijke woning bewoont. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een partner, een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of er sprake is van inwonendheid wordt naar de concrete feitelijke situatie beoordeeld. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen.

Geen rekening wordt gehouden met de vraag of huisgenoten het huishouden willen doen of al dan niet gewend is het huishouden te doen. In situaties dat personen uit de leefeenheid die nog nooit huishoudelijk werk hebben gedaan, dit niet kunnen, wordt via een tijdelijke indicatie (maximaal 6 weken) hulp geboden bij het aanleren hiervan. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies gestuurd.

Studie of werkzaamheden vormen geen reden om van de gebruikelijke hulp af te zien. Immers, iedereen die werkt moet naast zijn werk het huishouden doen of hier eigen oplossingen voor zoeken (zoals het inhuren van particuliere hulp). Ook ouderen die in staat zijn tot het verrichten van huishoudelijk werk vallen onder de gebruikelijke hulp. Een (zeer) hoge leeftijd kan in omstandigheden aanleiding te zijn niet te vragen het huishoudelijk werk aan te leren.

Bij werkenden wordt geen rekening gehouden met zeer drukke werkzaamheden en (zeer) lange werkweken. Er wordt alleen rekening gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Daardoor zijn zij immers de facto niet in staat het huishoudelijk werk over te nemen. Het gaat te ver chauffeurs die op het buitenland reizen, medewerkers in de off-shore of marinemensen die maanden achtereen van huis zijn, te dwingen een andere functie te zoeken. Maar in alle situaties dat daarbij sprake is van een eigen keuze, wordt daar geen rekening mee gehouden. De afwezigheid moet een verplichtend karakter hebben. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk, wasverzorging en boodschappen doen gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoei vloeistoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke hulp wel voor gecompenseerd moeten worden.

Onder een leefeenheid wordt verstaan: 'alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzame huishouding te voeren.

Onder een duurzaam huishouden wordt verstaan: 'alle huisgenoten met een gezamenlijke huisvesting, die samen bijdragen in de kosten van de huishouding dan wel op andere wijze in elkaars verzorging voorzien.

3.2 Gebruikelijke zorg door (jonge) huisgenoten

Gebruikelijke zorg heeft een verplichtend karakter. Dit houdt in dat er zowel van volwassenen als jonge huisgenoten een bijdrage wordt verlangd in het huishouden. Hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden et de ontwikkelingsfase van kinderen. Voor gezonde jonge huisgenoten geldt:

- o Huisgenoten tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan het huishouden
- o Huisgenoten van 5 tot en met 12 jaar worden naar eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen en kleding in de wasmand gooien)

- o Huisgenoten van 13 tot en met 17 jaar worden geacht te helpen bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/drogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand gooien) en hun eigen kamer op orde houden (rommel opruimen, stofzuigen en bed verschonen).
- o Huisgenoten van 18 tot en met 23 jaar kunnen een eenpersoonshuishouden voeren. Dit wil zeggen: schoonhouden van sanitaire ruimte, keuken en één kamer, de was doen, boodschappen doen, maaltijd verzorgen, afwassen en opruimen. Indien nodig kan ook de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun taken behoren.
- o Huisgenoten vanaf 23 jaar kunnen de huishoudelijke taken volledig overnemen wanneer de cliënt uitvalt.

Het gewend zijn of de vaardigheid missen

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijke werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot het overnemen van huishoudelijke taken. In die situaties kan een tijdelijke indicatie afgegeven worden voor het aanleren hiervan, De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies gestuurd.

3.3 Zorgplicht voor kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Zij dienen te zorgen voor de opvoeding van hun kinderen, het zorgen voor hun geestelijke en lichamelijke welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid als ook zorg bij kortdurende ziekte. De hoeveelheid zorg is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind (zie onderstaande opsomming). Bij uitval van één van de ouders dient de andere ouder de zorg voor de kinderen over te nemen. Van hen wordt verwacht, dat zij maximaal zoeken naar eigen oplossingen: zorgverlof, mantelzorg en andere voorliggende voorzieningen. De zorgplicht vervalt niet bij echtscheiding of het beëindigen van de relatie. Maar er dient wel rekening gehouden te worden met de eventueel door de rechtbank vastgelegde afspraken.

Zorgplicht voor gezonde kinderen:

- Kinderen van 0 – 4 jaar:

- o kunnen niet zonder toezicht van volwassenen
- o moeten volledig verzorgd worden; aan- en uitkleden, eten en wassen
- o zijn tot 4 jaar niet zindelijk
- o hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel- en vrijetijdsbesteding, hebben dit niet in verenigingsverband
- o zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven

- Kinderen van 5 tot en met 11 jaar:

- o kunnen niet zonder toezicht van volwassenen
- o hebben toezicht nodig (en nog maar weinig hulp) bij hun persoonlijke verzorging. Ze zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeel ook
- o sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld 2x per week
- o hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan
- o hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopen van 22 tot 25 uur per week

- kinderen van 12 tot en met 17 jaar:

- o hebben voortdurend toezicht nodig van volwassenen; kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden, kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden, kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen
- o hebben geen hulp (en maar weinig toezicht) nodig bij hun persoonlijke verzorging
- o sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, onbekend aantal keer per week
- o hebben bij hun vrijetijdsbesteding geen begeleiding nodig in het verkeer
- o hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding

3.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen leefsituaties

Bij een aantal typen leefsituaties wordt anders omgegaan met het begrip 'duurzaam huishouden', waardoor er mogelijk geen/beperkt sprake zal zijn van 'gebruikelijke zorg'.

Kamer huren bij cliënt

Als een cliënt een kamer verhuurt aan een derde wordt de huurder niet tot de leefeenheid gerekend. De huurder wordt in staat geacht de gehuurde ruimte(n) schoon te houden en een evenredige bijdrage te leveren aan gezamenlijke ruimten. In de berekening van de omvang van de hulp wordt het schoonmaken van gehuurde ruimte(n) dus niet meegerekend.

Geclusterd wonen

Een cliënt woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis zonder hiermee een leefeenheid te vormen. Met andere woorden: cliënt vormt een duurzaam huishouden met de huisgenoten. Vrijwel

alle leefgemeenschappen kennen een of meer gezamenlijke bindende factoren, meestal met een religieuze of spirituele inhoud. Een voorbeeld hiervan zijn kloostergemeenschappen waarbij er sprake is van een leefeenheid, maar de taakverdeling zich niet leent voor overname. In die situaties kan een cliënt hulp krijgen voor het schoonmaken van de eigen kamer en een evenredig deel van het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimten die vallen binnen het niveau van de sociale woningbouw. Bibliotheken, gebedsruimten enz. vallen buiten het niveau van de sociale woningbouw en behoren daardoor tot de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenschap.

3.5 Uitzonderingen voor gebruikelijke zorg

In een aantal situaties waarbij er sprake is van een 'duurzaam huishouden' mag er worden afgeweken van het principe van 'gebruikelijke zorg'.

- Medisch geobjectiveerde aandoening

Als uit objectief onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem, waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden, is 'gebruikelijke zorg' niet van toepassing.

- Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting

Overbelasting kan worden veroorzaakt door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren. Met andere woorden: in exact dezelfde situatie zal de ene huisgenoot wel overbelast kunnen raken, terwijl een andere huisgenoot hier geen of minder last van heeft. Het is daarom van belang zorgvuldig onderzoek te plegen naar de verhouding tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) en symptomen die kunnen wijzen op overbelasting. In veel gevallen wordt een medisch adviseur daarbij ingeschakeld ter beoordeling. In principe zal overname van huishoudelijke taken van korte duur zijn, te denken valt aan 3 – 6 maanden. In deze periode wordt de leefeenheid de gelegenheid gegeven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen:

Factoren die van invloed zijn op de draagkracht zijn onder meer:

- Lichamelijke conditie
- Geestelijke conditie
- Wijze van omgaan met problemen (coping)
- Motivatie voor de zorgtaak
- Sociaal netwerk

Factoren die van invloed zijn op de draaglast zijn onder meer:

- Omvang en mate van (on)planbaarheid van zorgtaken
- Ziektebeeld en prognose
- Inzicht van huisgenoot in ziektebeeld van cliënt
- Woonsituatie
- Bijkomende sociale problemen
- Bijkomende emotionele problemen
- Bijkomende relationele problemen

Mogelijke symptomen van overbelasting zijn:

- Gespannen spieren, vaak in schoudergordel en rug
- Hoge bloeddruk
- Gewrichtspijn
- Gevoelens van slapte
- Slapeloosheid
- Migraine, duizeligheid
- Spierkrampen
- Verminderde weerstand, ziektegevoeligheid
- Opvliegingen
- Ademnood en gevoelens van beklemming op de borst
- Plotseling hevig zweten
- Gevoelens van beklemming in de hals
- Spiertrekkingen in het gezicht
- Verhoogde algemene prikkelbaarheid, boosheid, (verbale) agressie, zwijgen, ongeduld
- Vaak huilen
- Neerslachtigheid
- Isolering
- Verbittering
- Concentratieproblemen
- Dwangmatig denken, niet meer kunnen stoppen
- Rusteloosheid

- Perfectionisme
- Geen beslissingen kunnen nemen
- Denkblokkades

Dreigende overbelasting door het verlenen van zorg

Uit jurisprudentie blijkt dat in die situaties de aanvraag voor huishoudelijke hulp niet per definitie afgewezen kan worden. Als een huisgenoot aangeeft dat er sprake is van (dreigende) overbelasting door de combinatie van (huishoudelijk) werk én de verzorging van een zieke huisgenoot, dienen deze klachten te worden onderzocht. Daarbij dienen onderstaande zaken onderzocht te worden:

- is er sprake van onplanbare zorg?
- draaglast en draagkracht.

Onderzoek naar enkel de medische situatie van de huisgenoot is niet toereikend. Er moet ook een beeld gevormd worden van de overige factoren die kunnen leiden tot (dreigende) overbelasting. Denk daarbij aan de aard en intensiteit van de verleende zorg, tezamen met de medische problematiek van de cliënt.

(Dreigende) overbelasting bij korte levensverwachting cliënt

In terminale situaties is overleg met de huisgenoten over wat draagbaar is zeer belangrijk. In deze situaties mag er soepeler worden omgegaan met het principe 'gebruikelijke zorg'.

(Dreigende) overbelasting na overlijden ouder

Indien een cliënt aangeeft overbelast te zijn door de combinatie van werk en de verzorging van de inwonende kinderen, vanwege het plotseling overlijden van de andere (inwonende) ouder, kan kortdurend huishoudelijke taken worden overgenomen. Te denken valt aan een periode van 3 – 6 maanden zodat de leefeenheid de gelegenheid krijgt de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.

Voorkomen van crisis en ontwrichting bij verzorging en opvang van gezonde kinderen

Als opvang van gezonde kinderen noodzakelijk is, heeft de inzet van voorliggende voorzieningen en/of mantelzorg een verplichtend karakter. Gebruik van voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang en crèche is gangbaar tot en met 5 dagen per week. Als deze niet aanwezig, niet toepasbaar of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas en opvang van kinderen voor een korte periode mogelijk. Te denken valt aan een periode van 3 – 6 maanden zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt een eigen oplossing te vinden.

Fysieke afwezigheid in verband met werk

Er wordt geen rekening gehouden met drukke werkzaamheden, lange werkweken of veel reistijd. Over het algemeen kan alleen rekening worden gehouden met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Dit is bijvoorbeeld bij internationale vrachtwagenchauffeurs, medewerkers in de off-shore of mariniers. Het gaat namelijk te ver deze mensen te dwingen een andere baan of functie te zoeken. De afwezigheid dient echter wel te voldoen aan de volgende kenmerken:

- het is inherent aan het werk
- heeft een verplichtend karakter
- en is voor een aaneengesloten periode van tenminste 7 etmalen.

Let op: jurisprudentie is genuanceerder en gaat niet per definitie uit van de zeven etmalen. De CRvB noemt dat hierdoor ten onrechte wordt voorbij gegaan aan de vraag of de huisgenoot feitelijk kan voorzien in het verlenen van deze zorg. Hierbij dient altijd de individuele situatie nauwkeurig onderzocht te worden. In de periode van afwezigheid is de huisgenoot niet in staat 'gebruikelijke zorg' te leveren. In de berekening van de omvang van de hulp dient deze huisgenoot niet te worden meegerekend.

4. Normering huishoudelijke taken

Voor de hulp bij het huishouden zijn normtijden ontwikkeld waarin voor elke huishoudelijke taak een bepaald aantal minuten staat per week. Van deze normtijden mag afgeweken worden, mits dit wordt gemotiveerd. Er moet altijd een zorgvuldige afweging worden gemaakt waarbij persoonlijke kenmerken ook worden meegenomen.

4.1 Algemene uitgangspunten

Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden. Met kamers wordt de hoeveelheid ruimtes in een woning bedoeld exclusief de keuken, badkamer en toilet. Bijvoorbeeld: 2 kamer woning = woonkamer en 1 slaapkamer, 4 kamer woning = woonkamer en 3 slaapkamers. Het verzorgen van huisdieren en planten valt binnen de marges van de normtijden. Daarnaast kunnen kamers die met een mindere frequentie gebruikt worden ook minder frequent schoongemaakt worden.

4.2 Normtijden

Per huishoudelijke taak geldt de onderstaande normtijd (per week). Hierbij zijn de activiteiten onderverdeeld in deelactiviteiten. Indien de cliënt in staat is om een of meerdere deelactiviteiten zelfstandig of met behulp van voorliggende oplossingen (leefeenheid, mantelzorg of inzet van technische hulpmiddelen) uit kan voeren dan dient dit op de normtijd in mindering gebracht te worden.

Boodschappen voor het dagelijks leven doen

Omschrijving

Boodschappenlijstje samenstellen/bestellen	10 minuten	1x p/wk
Boodschappen inkopen	40 minuten	1x p/wk
Boodschappen inruimen	10 minuten	1x p/wk

Normtijd

60 minuten per week

Factoren meer hulp

Leefeenheid > 4 personen		60 minuten extra
Kind(eren) < 12 jaar		60 minuten extra
Afstand tot dichtstbijzijnde winkel is > 2 kilometer		30 minuten extra

Bijzonderheden

De boodschappendienst is voorliggend. Indien nodig kan de hulp helpen bij de bestelling.

Eigen keuzes, zoals de keuze voor speciaal voedsel dat maar beperkt te koop wordt aangeboden, waardoor extra reizen nodig is of het doen van boodschappen in een groot aantal winkels, resulteert niet in extra tijd voor boodschappen doen. Alleen wanneer bovenstaande medisch noodzakelijk is, kan men extra tijd krijgen.

Broodmaaltijd bereiden

Omschrijving

Broodmaaltijd bereiden (smeren)	5 minuten	1x per dag
Broodmaaltijd klaar zetten, tafel dekken	2 minuten	1x per dag
Koffie/thee zetten	3 minuten	1x per dag
Afwassen of in/uitruimen vaatwasmachine	5 minuten	1x per dag

Normtijd

Normtijd 15 minuten per keer, maximaal 2x per dag

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 12 jaar		20 minuten extra
----------------------	--	------------------

Warme maaltijd bereiden

Omschrijving

Warme maaltijd bereiden: koken	25 minuten	1x per dag
Warme maaltijd bereiden: opwarmen	10 minuten	1x per dag
Warme maaltijd klaar zetten, tafel dekken	5 minuten	1x per dag
Afwassen of in/uitruimen vaatwasmachine	5 minuten	1x per dag

Normtijd

Opwarmen	15 minuten	1x per dag
----------	------------	------------

Koken	30 minuten	1x per dag
-------	------------	------------

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 12 jaar		20 minuten extra
----------------------	--	------------------

Bijzonderheden

Maaltijdservice, kant en klaarmaaltijden enz. gelden als voorliggende voorzieningen.

Licht huishoudelijk werk

Omschrijving

Stof afnemen hoog/laag	15 minuten	1x per week
Stof afnemen heuphoogte	15 minuten	1x per week
Opruimen	15 minuten	1x per week
Afwassen/afwasmachine vullen/leggen	5 minuten	1x per week
Bed opmaken (rechttrekken en terugslaan)	5 minuten	1x per week
Overige taken en uitloop vaste taken	5 minuten	1x per week

Normtijd

Eenpersoonshuishouden 60 minuten per week

Meerpersoonshuishouden 90 minuten per week

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 12 jaar	30 minuten	p/wk
Psychogeriatrische problematiek/gedragsproblematiek	30 minuten	p/wk
Allergie of aandoening aan de luchtwegen in een gesaneerde woning	30 minuten	p/wk

Bijzonderheden

Indien licht huishoudelijk werk én maaltijdvoorziening wordt geïndiceerd, dan tijd in mindering brengen (bij licht huishoudelijk werk) omdat afwassen (handmatig of afwasmachine in/uitruimen) ook opgenomen is bij maaltijdvoorziening. Indien cliënt wel in staat is licht huishoudelijk werk te verrichten maar niet de maaltijdverzorging, dan wordt verwacht dat cliënt zelf de afwas kan voorspoelen.

Zwaar huishoudelijk werk

Omschrijving

Stofzuigen	15 minuten	1x per week
Badkamer schoonmaken	15 minuten	1x per week
Keuken schoonmaken	15 minuten	1x per week
Toilet schoonmaken	10 minuten	1x per week
Bedden verschoneren	5 minuten	1x per week
Ramen lappen	15 minuten	1x per week
Dweilen	10 minuten	1x per week
Overige taken en uitloop vaste taken	5 minuten	1x per week

Normtijd

Eenpersoonshuishouden	90 minuten per week
Meerpersoonshuishouden	180 minuten per week

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 12 jaar	30 minuten
Psychogeriatrische problematiek/gedragsproblematiek	30 minuten
Allergie of aandoening aan de luchtwegen in een gesaneerde woningen	60 minuten
Hoge vervuilinggraad, als gevolg van beperkingen, niet door de bestaande leefwijze	60 minuten

Bijzonderheden

Voor de verzorging van dieren wordt geen extra tijd berekend, dit is al verdisconteerd in de marge van de normtijden.

Wasverzorging

Omschrijving

Wasgoed sorteren	2 minuten	1x per week
Wasgoed in de wasmachine plaatsen	3 minuten	1x per week
Wasgoed uit de wasmachine halen	5 minuten	1x per week
Wasgoed ophangen en afhalen	5 minuten	1x per week
Wasgoed in en uit de droger halen	5 minuten	1x per week
Wasgoed opvouwen	15 minuten	1x per week
Wasgoed strijken	20 minuten	1x per week
Wasgoed opruimen	10 minuten	1x per week

Normtijd

Eenpersoonshuishouden	60 minuten per week
Meerpersoonshuishouden	90 minuten per week

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 16 jaar	per kind 30 minuten
Bedlegerige cliënten	30 minuten
Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies enz.	30 minuten

Bijzonderheden

Strijken van bovenkleding is meegenomen in de normtijd. Extra tijd voor strijken van onderkleding en/of beddengoed is alleen mogelijk als dit medisch noodzakelijk is.

Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen

Omschrijving

Het gaat hierbij om een ouder die ten gevolge van beperkingen tijdelijk niet in staat is de verzorging en/of opvang van gezonde kinderen uit te voeren. Denk daarbij aan de persoonlijke verzorging, begeleiding en opvoedingsactiviteiten.

Normtijd

Naar bed brengen/uit bed halen 10 minuten	per keer per kind	10 minuten
Wassen en kleden	per dag per kind	30 minuten
Eten en/of drinken	per broodmaaltijd	20 minuten
	per warme maaltijd	25 minuten
Babyvoeding: flesje/borstvoeding per keer per kind 20 minuten	per keer per kind	20 minuten
Luier verschoneren per keer per kind 10 minuten	per keer per kind	10 minuten
Naar school/crèche brengen/halen	per keer	15 minuten

Factoren meer hulp

Indien opvang noodzakelijk is tot 40 uur per week

Bijzonderheden

Maximale duur voor opvang is 3 maanden. Specifieke voorliggende voorzieningen voor opvang: zorgverlof, crèche, kinderopvang, buitenschoolse/tussenschoolse opvang, gastouder, enz.

Dagelijkse organisatie van het huishouden**Omschrijving**

Organisatie van huishoudelijke activiteiten, plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden.

Normtijd

30 minuten per week

Factoren meer hulp

Kind(eren) < 16 jaar	30 minuten
Psychogeriatrische problematiek/gedragsproblematiek	30 minuten
Communicatieproblemen als gevolg van beperkingen, niet door een taalbarrière	30 minuten